

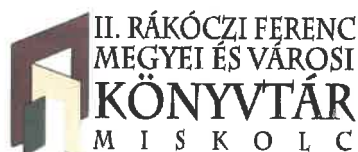
KÖNYVTÁRELLÁTÁSI SZOLGÁLTATÓ RENDSZER

A BORSOD-ABAÚJ-ZEMPLÉN MEGYEI KÖNYVTÁRELLÁTÁSI SZOLGÁLTATÁS MUNKATERVE

2020

II. Rákóczi Ferenc
Megyei és Városi Könyvtár
Miskolc

Tartalom

1. Helyzetkép	3
1.1 Borsod-Abaúj-Zemplén megye kistépelüléseinek könyvtárellátási helyzete számokban	3
1.2 A központi költségvetési támogatás egységes feladatalapú felhasználási terve.....	9
2. A megyei hatókörű városi könyvtár által nyújtott szolgáltatások	13
2.1. Állománymenedzsment	13
2.1.1. Gyűjteményfejlesztés	13
2.1.2. Állomány nyilvántartása, feltárása, gondozása	16
2.2 Dokumentumszolgáltatás	17
2.3 Információs szolgáltatás	19
2.4 Közösségi szolgáltatások.....	20
2.5 Speciális könyvtári szolgáltatások, dokumentumok, eszközök biztosítása a fogyatékossggal élők számára.....	23
2.6 Nemzetiségi könyvtári ellátás	24
2.7 Szakmai képzés, továbbképzés.....	25
2.8 Eszközbeszerzés	27
2.9 Statisztikai adatszolgáltatás	31
2.10 Könyvtárhasználat	31
3. Szolgáltató könyvtár	32
4. Minőségfejlesztés, minőségirányítás, a szolgáltatás dokumentálása	33

1. Helyzetkép

1.1 Borsod-Abaúj-Zemplén megye kistelepüléseinek könyvtárellátási helyzete számokban

A megyei hatókörű városi könyvtár területi feladatainak jelentős részét a megyében működő nyilvános könyvtárak módszertani, szakmai támogatása, a számukra nyújtott szolgáltatások minőségének megőrzése, javítása teszi ki. Borsod-Abaúj-Zemplén megye sajátos településjellege, az 500 fő, vagy ez alatti lakónépességű települések magas, a városok viszonylag alacsony száma és korlátozott szolgáltató képessége már a korábbi években is különösen indokoltá tette a szakmai együttműködések megerősítését. A gazdaságosan és költséghatékonyan működtethető Könyvtárellátási Szolgáltató Rendszer kialakítása kedvező folyamatokat indított el az elmúlt években a kistelepülésen élők könyvtári ellátásában. A tendenciát a rendszerhez csatlakozók számának folyamatos növekedése jelzi. Ezzel ellentétes folyamat figyelhető meg a nyilvános könyvtárak jegyzékén szereplő települések számában, ahol a lélekszám alapján még lehet számítani csökkenésre a jövőben is.

A megyei hatókörű városi könyvtár szervezőmunkájának eredményeként Borsod-Abaúj-Zemplén megyében minden településen biztosítottak valamilyen formában a szolgáltatások. 2020 januárjától 328 településen a Könyvtárellátási Szolgáltató Rendszer keretében biztosítjuk a könyvtári ellátást. Miskolc mellett 23 város és 6 község a nyilvános könyvtárak jegyzékén szereplő könyvtárat tart fenn, továbbá négy szak- és felsőoktatási könyvtár működik a megyében.

A községekben élő lakosság minőségi könyvtári ellátása érdekében létrehozott Könyvtárellátási Szolgáltató Rendszernek köszönhetően a kistelepüléseken is biztosítottak a szolgáltatások személyi és szervezeti keretei, rendelkezésre állnak a technikai, logisztikai feltételek is. 2019-ben tovább csökkent a szolgáltatóhelyeken foglalkoztatottak száma, ami 2020-ban tovább folytatódhat a megszűnő kulturális közfoglalkoztatás miatt. A jelenleginél is kevesebb munkatárs a szolgáltatások biztosítását veszélyezteti.

2019 végén a költséghatékonyság érdekében megszűnt az együttműködési megállapodás az ellátásban közreműködő városi könyvtárakkal, így 2020. január 1-jétől a kistelepüléseken élők közvetlenül, a területellátási csoport munkatársai által jutnak a minőségi könyvtári, információs szolgáltatásokhoz.

A II. Rákóczi Ferenc Megyei és Városi Könyvtár 2013-ban 297 településen – az önkormányzatokkal kötött megállapodást követően – kezdte el a KSZR keretében a könyvtári szolgáltatás biztosítását, melyhez 2013 végén újabb két település, Hidasnémeti és Bódvaszilás csatlakozott. 2014 végén újabb 10 település, Aszaló, Bodrogkisfalud, Hangács, Hernádkércs, Kiscsécs, Nagykinizs, Rakacaszend, Szegilong, Tiszaladány, Viszló csatlakozott a KSZR rendszerhez. Az új belépők közül 4 település a könyvtárbuszos szolgáltatást, míg 6 település a letéti ellátást választotta. 2016-ban már 314 településsel dolgoztunk együtt a könyvtári ellátást

illetően, hiszen a meglévő 309-hez még öt új település - Ároktő, Arló, Borsodszirák, Krasznokvajda és Legyesbénye – önkormányzatával kötöttünk együttműködési megállapodást. 2017-ben Abaújszántó, Boldva, Erdőbénye, Halmaj, Homrogd, Taktabáj, Tiszapalkonya csatlakozott a KSZR-hez. 2019. január 1-jétől már 327 települést láttunk el a két legutóbbi csatlakozóval, Harsánnal és Rakacával együtt. Ez a szám **2020-ban 328-ra** nő Tarcal csatlakozásával.

Összességében 2020-ban már 271 település **könyvtári szolgáltató helyen igényli a szolgáltatás biztosítását, és csupán 57 település kívánja továbbra is igénybe venni a könyvtárbuszos ellátást.** Továbbra is vannak olyan települések, akiknek szándékában áll könyvtári helyiséget kialakítani, így 2020 második negyedétől Hegymeg már nem a buszos szolgáltatást veszi igénybe és Bodrogkiszfalud, Felsővadász is szolgáltatóhellyel gazdagodik. 2019. október 1-jétől indítottuk el az új nagy könyvtárbuszt és részben a gazdaságosság érdekében, részben a megyében jelentkező emberi erőforrás hiánya miatt megszűnt a megállapodás a szolgáltatásban együttműködő városi könyvtárakkal. A települések ellátása átszervezésre került. 2020-ban az új könyvtárbusz mellett, mely 27 települést lát el, a régi mikrobusszal történik a további 30 helyszínen az ellátás ideiglenesen, fél évre kötött szerződés alapján, az encsi könyvtár üzemeltetésével.

A terület-ellátási csoport személyi összetételében újabb változások következtek be, nőtt a létszám a megnövekedett feladatokhoz, a közvetlen ellátáshoz igazodva, így 2019 végétől 11 fős a csoport.

A Rendezvényszervező és PR csoport egy munkatársa közreműködik a területi ellátás portáljának és az új folyóiratnak a szerkesztésében, a megyei munka sajtóban és médiában való népszerűsítésében.

A gépkocsivezetői feladatokat 2 gépkocsivezető és 4 területi referens végzi, de a kollégák között vannak továbbiak is, akik bekapcsolódnak ebbe a munkába. A személyi feltételek adottak a feladat ellátásához, fokozott figyelmet és szervezést a gépkocsihasználat és a gépkocsivezetői feladatok ellátása igényel. A rendelkezésre álló 4 gépkocsi a KSZR feladatok mellett az intézményi feladatokat is ellátja.

A KSZR könyvtári szolgáltatóhelyek lakosságszám szerinti megoszlása az alábbiak szerint alakul 2020-ban. Az új csatlakozó: Tarcal község.

Könyvtárak		Könyvtárak száma (db) 2020	Lakosságszám összesen 2020. január 1.
Könyvtárellátási Szolgáltató helyek	megyei hatókörű városi könyvtár KSZR szolgáltató helyeinek száma összesen 0 - 500 lakosú településen	144	34.952
	ebből könyvtárbusszal ellátott település	46	7.783
	megyei hatókörű városi könyvtár KSZR szolgáltató helyeinek száma összesen 501 - 1000 lakosú településen	84	59.643
	ebből könyvtárbusszal ellátott település	11	8.189
	megyei hatókörű városi könyvtár KSZR szolgáltató helyeinek száma összesen 1001 - 1500 lakosú településen	40	47.339
	ebből könyvtárbusszal ellátott település	0	0
	megyei hatókörű városi könyvtár KSZR szolgáltató helyeinek száma összesen 1501 - 5000 lakosú településen	60	132.607
	ebből könyvtárbusszal ellátott település	0	0
Összesen		328	274.541
Nemzetiségi könyvtárat fenntartó nemzetiségi önkormányzattal kötött megállapodás alapján			0
A települési közkönyvtári és iskolai könyvtári feladatokat együttesen ellátó szolgáltató helyek száma		32	44.850

2020-ban a megyei hatókörű városi könyvtár területi feladatait továbbra is az 1997. évi CXL. törvényben megfogalmazottak, a Könyvtárellátási Szolgáltató Rendszer működéséről szóló 39/2013. (V. 31.) rendelet, a költségvetésről szóló aktuális törvény, a nyilvános könyvtárak jegyzékének vezetéséről szóló 379/2017. (XII. 11.) Korm. rendelet, valamint a kistélepülésekkel megkötött megállapodások alapján szervezzük.

A törvényben meghatározott kötelező állami feladatokat maradéktalanul ellátjuk, s a Könyvtárellátási Szolgáltató Rendszer létrehozásakor kialakított fő céljainkat továbbra is követendőnek tartjuk.

A Könyvtárellátási Szolgáltató Rendszer működtetésében, munkaszervezésében a következő alapelvek érvényesülését tartjuk szem előtt:

- Arra törekszünk, hogy a rendszer továbbra is gazdaságosan és hatékonyan üzemeljen a költségek átgondolt, lehetőség szerinti csökkentésével, a beszerzések hatékony előkészítésével.
- Nagy hangsúlyt fektetünk az informatikai fejlesztésekre, mivel a szakmai munkát jól kiépített, következetesen fejlesztett és karbantartott informatikai rendszer tudja támogatni.
- A KSZR működtetéséhez szükséges adatokat, információkat naprakészen, jól bővíthető és lekérdezhető adatbázisokba szervezzük, melyhez a hozzáférés az intézmény igazgatójának, gazdaságvezetőjének, megyei hálózati igazgatóhelyettesének és a Terület-ellátási munkacsoport valamennyi tagjának biztosított. Az adatok szervezésében, tárolásában és megosztásában alkalmazzuk a korszerű információtechnológiai lehetőségeket.
- Az adatok több szempontú lekérdezését, elemzését folyamatosan biztosítani kell.
- Arra törekszünk, hogy a kistépülési könyvtári, információs és közösségi helyekkel való személyes kapcsolattartás a leghatékonyabban és a legkisebb költséggel valósuljon meg.
- Valamennyi, a KSZR működtetésében szerepet vállaló könyvtár azonos rendszert, a Corvina integrált könyvtári rendszert használja a dokumentumok és információk közvetítésére. Minden állománymozgást (letéti csere, új tartós letét kihelyezése, állományleltár, törlés stb.) a Corvina integrált rendszer megfelelő moduljának használatával bonyolítunk.
- A feladatellátásban kulcsszerepe van a megyei közös katalógusnak és a Megyei Tudástár portálnak.
- A dokumentumok (könyv, folyóirat, hangoskönyv, DVD, digitális dokumentumok stb.) gyarapítása, feldolgozása központilag, a megyei és városi könyvtárban történik. A dokumentumok szolgáltató helyekre juttatása a II. Rákóczi Ferenc Könyvtár feladata.

- Azon települések esetében, ahol a fenntartó is együttműködő partnernek bizonyul, kezdeményezzük a szolgáltató hely berendezésének teljes megújítását, elsősorban NKA pályázat keretében. Azokon a településeken, ahol nem lehetséges pályázat benyújtása, kezdeményezzük a könyvtári tér rendbetételét és a berendezések megújítását KSZR forrásból.
- Továbbra is kiemelten kezeljük az olvasásnépszerűsítő programok szervezését, valamint a KönyvtárMozi projekt minél szélesebb körben való terjesztését. A közreműködők kiválasztásában a helyi értékeket képviselő előadókat igyekszünk előtérbe helyezni.
- Központi keretből és beszerzéssel biztosítjuk az irodaszereket, ügyviteli nyomtatványokat, a könyvtárhasználati foglalkozásokhoz szükséges anyagokat.
- Az informatikai eszközpark bővítésével kapcsolatban arra törekszünk, hogy a KSZR fejlesztési tervben foglaltak teljesülését követően – minden településen legalább 2 darab számítógép álljon rendelkezésre –, a KSZR ajánlásban szereplő 2+1 számítógép segítse a szolgáltatást.

A Borsod-Abaúj-Zemplén megyei Könyvtárellátási Szolgáltató Rendszer működtetésére a II. Rákóczi Ferenc Megyei és Városi Könyvtár a 2020-as évre 255 851 920 Ft állami támogatásban részesül.

A település lakosságszámától függő fajlagos összeg a Magyarország 2020. évi központi költségvetéséről szóló 2019. évi LXXI. törvényben került kihirdetésre, mely az előző évihez képest nem változott és az alábbiak szerint alakul:

1 000 fő lakosságszámú vagy az alatti település esetén 668 300 Ft/település
 1 001 – 1 500 fő lakosságszám közötti település esetén 1 060 760 Ft/település
 1501 – 5 500 fő lakosságszám közötti település esetén 1 002 460 Ft/település. Az állami támogatás nettó értékben kerül felhasználásra.

Átfogó feladatok:

A II. Rákóczi Ferenc Megyei és Városi Könyvtár a törvény előírásai értelmében a megye egész területén szervezi a könyvtárak közötti együttműködést, a Könyvtárellátási Szolgáltató Rendszer keretében szolgáltatásokat nyújt az igénylő települések számára.

- A feladatellátás érdekében évente 2 alkalommal megyei szintű szakmai napot rendezünk. Alkalmanként, a szakmai szervezetekkel együttműködve további, az aktuális könyvtárszakmai kérdésekkel kapcsolatos konzultációs napot szervezünk.
- A terület-ellátási csoport rendszeresen, személyesen és elektronikusan tartja a kapcsolatot a fenntartó önkormányzatok képviselőivel, polgármesterekkel, jegyzőkkel,

valamint a településeken működő könyvtári, információs és közösségi helyek munkatársaival.

- A könyvtári területet érintő jogszabályi változásokról, könyvtárszakmai akciókról tájékoztatást nyújtunk. A személyes látogatások gyakorisága legalább negyedéves.

Kiemelt feladatok

Kiemelt feladat a Könyvtárellátási Szolgáltató Rendszer keretében végzett munkáról a beszámoló, illetve a munkaterv elkészítése, a megyei szintű statisztikai adatszolgáltatás koordinálása, ezzel párhuzamosan a valós települési elvárásokra alapozott költségvetés összeállítása.

A korábbi évek tapasztalatainak összefoglalása, értékelése érdekében 2020-ban újabb elégedettségmérést kell készíteni, mellyel összehasonlíthatjuk a 2017-ben készült mérés eredményeit, valamint megtudhatjuk, hogy az új könyvtárbusznak milyen a fogadtatása.

A megye területén működő könyvtárakkal való együttműködés során 2020-ban is arra törekszünk, hogy a közös munka több síkon is megvalósuljon. A szakmai ismeretátadás egyik leghasznosabb formája a szakmai napok szervezése, valamint a tematikus továbbképzések tervezése. 2020-ban is folytatni kívánjuk az elmúlt évek jó gyakorlatát, és több helyszínen a Corvina integrált könyvtári rendszer használatát elősegítő, 1-1 napos továbbképzést szervezünk az érdeklődő társkönyvtárak szakemberei számára.

Az aktuális könyvtárszakmai kérdésekről egy-egy szakmai nap keretében tájékoztatjuk a megye könyvtárosait. 2020-ban két programot szervezünk a megye könyvtárosai számára, melyekre a KSZR munkatársakat is várjuk. Ezek megvalósítását május és október hónapban tervezzük.

Felelős: igazgató, megyei hálózati igazgatóhelyettes

Határidő: 2020. május, október

A könyvtárbuszos szolgáltatás színvonalának emelése érdekében 2019. október 1-jétől megkezdte üzemzerű működését az új, uniós forrásból vásárolt könyvtárbusz. A néhány hónap alatt szerzett tapasztalatokat felhasználva, valamint a szolgáltatóhely kialakításához kapcsolódó újabb igényeket figyelembe véve, 2020-ban a szükséges átszervezésekre kerül sor mind a nagy busz, mind az ellátásban még résztvevő kisbusz feladatellátásában, menetrendjében, üzemeltetésében.

Felelős: igazgató, gazdasági igazgatóhelyettes, megyei hálózati igazgatóhelyettes,

Határidő: 2020. augusztus 31.

A kulturális törvény változását követve, a nyilvános települési könyvtárak minisztériumi séma alapján elkészült 2019-es Beszámolóit és 2020-as Munkatervét elektronikus formában

begyűjtjük és feltöltjük a Könyvtári Intézet által működtetett **Magyarországi Könyvtárak Adatbázisába**.

Felelős: megyei hálózati igazgatóhelyettes

Határidő: 2020. április 15.

Megszervezzük az országos KönyvtárMozi-s konferenciát Miskolcon.

Felelős: igazgató, megyei hálózati igazgatóhelyettes

Határidő: 2020. október 31.

A 2013-2019 közötti ciklus eredményeit áttekintő, kisfilmet tervezünk megjelentetni 2020-ban, melynek fő tartalmi eleme a KSZR működése, és a megújult szolgáltató helyek bemutatása.

Felelős: igazgató, gazdasági igazgatóhelyettes, megyei hálózati igazgatóhelyettes

Határidő: 2020. október 31.

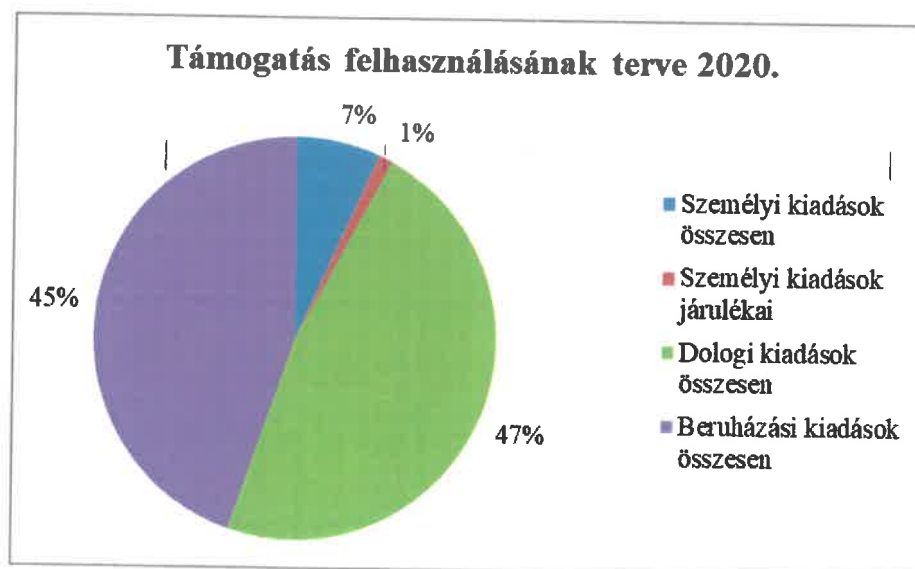
1.2 A központi költségvetési támogatás egységes feladatalapú felhasználási terve

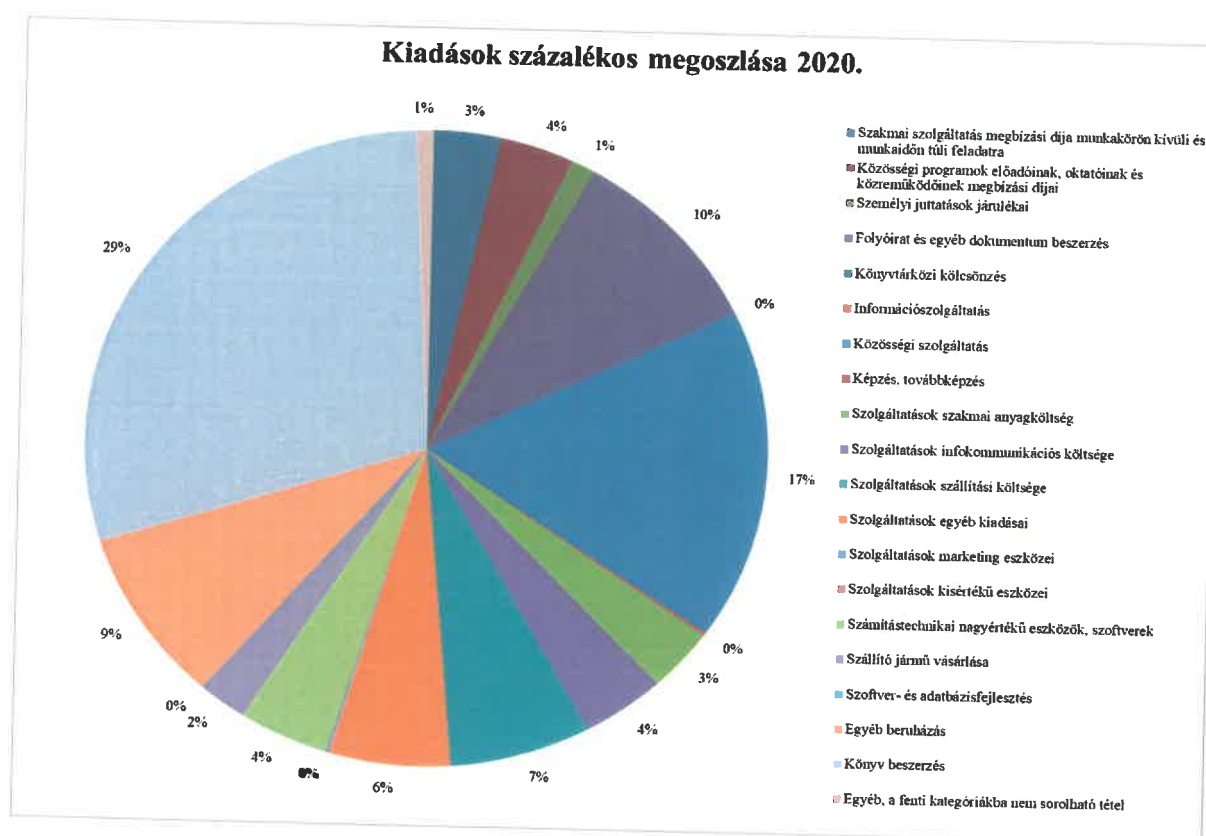
Borsod-Abaúj-Zemplén megye Könyvtárellátási Szolgáltató Rendszer 2020. évi költségvetési támogatásának felhasználási terve			
	kiadások	összesen	%
Személyi jellegű kiadások összesen		17 250 000 Ft	6,74%
Szakmai szolgáltatás megbízási díja munkakörön kívüli és munkaidőn túli feladatra	8 250 000 Ft		
Közösségi programok előadóinak, oktatóinak és közreműködőinek megbízási díjai	9 000 000 Ft		
Személyi juttatások járulékai összesen		2 861 250 Ft	1,12%
Személyi juttatások járulékai	2 861 250 Ft		
Dologi kiadások összesen		121 240 670 Ft	47,39%
Dokumentumszolgáltatás*		25 000 000 Ft	9,77%
Folyóirat és egyéb dokumentum beszerzés összesen		25 000 000 Ft	9,77%
Folyóirat, napilap	24 000 000 Ft		
Nem hagyományos dokumentumok	1 000 000 Ft		
Könyvtárközi kölcsönzés - egyedi dokumentumokra vonatkozó kérések teljesítése (postaköltség, csomagolás stb.)			
Információs szolgáltatás		0 Ft	0,00%

Adattárak, adatbázisok szolgáltatás díja (pl. EBSCO), honlapfejlesztés, retrospektív feldolgozás, konverzió, oktatásban, képzésben résztvevők információellátásának segítése Helyismereti információk biztosítása, digitalizálás			
Közösségi szolgáltatás		43 000 000 Ft	16,81%
Digitális írástudás fejlesztés, információs műveltség elsajátításának, használóképzés, tanulási folyamatok támogatása, ODR-MOKKA működéséről tájékoztatás			
Olvasásfejlesztő, ismeretterjesztő, a könyvtár szolgáltatásait népszerűsítő programok, kulturális, közösségi rendezvények, egyéb programok, kiállítások szervezése	43 000 000 Ft		
Könyvtárosképzés, továbbképzés		400 000 Ft	0,16%
Könyvtári személyzet rendszeres képzése, továbbképzése, szakmai napok költségei (tanfolyamok költsége, utazás, csoportos étkezés)	400 000 Ft		
Szolgáltatások szakmai anyagköltsége		8 300 000 Ft	3,24%
Szakmai nyomtatványok, vonalkód, könyvtámasz, címkék, filmulux, olvasójegy stb.	8 300 000 Ft		
Kültéri és beltéri táblák, feliratok, képkeretek, betű- és szakjelzet készlet stb.			
Szolgáltatások infokommunikációs költsége		10 200 000 Ft	3,99%
Nem adatátviteli célú távközlési díjak	2 400 000 Ft		
Adatátviteli célú távközlési díjak	1 500 000 Ft		
Szoftverüzemeltetés, licenc díj, portálszolgáltatás díja	6 300 000 Ft		
Szolgáltatások szállítási költsége		17 200 000 Ft	6,72%
Gépkocsi/könyvtárbusz üzemeltetés kiadásai (hajtó- és kenőanyag, biztosítás, szerviz)	15 000 000 Ft		
Egyéb szállítási költség, csoportos utazás költsége			
Postaköltség (egyéb postai küldemény)	2 200 000 Ft		
Szolgáltatások egyéb kiadásai		14 740 670 Ft	5,76%
Pénzügyi szolgáltatás, bankköltség, közbeszerzés költsége Egyéb általános költségek Irodaszerek, egyéb nyomtatvány	14 740 670 Ft		
Továbbszámlázott (közvetített) szolgáltatások kiadásai államháztartáson belülre - szolgáltatás vásárlása városi könyvtártól			
Szolgáltatások marketing eszközei		400 000 Ft	0,16%
Szolgáltatást népszerűsítő, tájékoztató kiadványok, programmehívók, hirdetés, reklámköltségek	400 000 Ft		

Szolgáltatások kísértékű tárgyi eszközei		0 Ft	0,00%
Szolgáltatások beruházási, fejlesztési költsége		114 500 000 Ft	44,75%
Számítástechnikai nagyértékű eszközök, szoftverek	11 000 000 Ft		
Szállító jármű vásárlása	6 000 000 Ft		
Szoftver- és adatbázisfejlesztés			
Egyéb: fejlesztő játékok, eszközök kiegészítő célbútorok, berendezési tárgyak, számítástechnikai eszközök, elektronikai eszközök	22 500 000 Ft		
Könyv beszerzés	75 000 000 Ft		29,31%
Egyéb, a fenti kategóriákba nem sorolható tétel		2 000 000 Ft	0,78%
Artisjus			
Egyéb költség.repi után megfizetett jár.,le nem vonható Áfa	2 000 000 Ft		
.....			
Támogatás összesen		255 851 920 Ft	

A táblázatban a dokumentumszolgáltatás soron található érték nem tükrözi a teljes költségkeretet, mivel a könyv dokumentum beszerzése a Szolgáltatások beruházási, fejlesztési költségei soron belül szerepel. Ezért összességében dokumentumbeszerzésre 75+25, azaz 100 millió Ft-ot terveztünk. Ezért a grafikonokban sem tükröződik az a helyes arány, ami a teljes költségvetésnek a dokumentumok beszerzésére fordítandó összegét mutatja. A valós adatok szerint a 100 millió Ft-os dokumentum-beszerzési keret a teljes támogatás 39%-át jelenti.

A 2020. évi forrás az újonnan csatlakozott település után járó normatíva miatt magasabb az előző évinél, így ténylegesen 255 851 920 Ft támogatással tervezünk.

A tervezés, az egyes feladatokra fordítható keretösszegek meghatározása során arra törekszünk, hogy a felhasználás kiegyensúlyozott, gazdaságos és a települések igényeihez alkalmazkodó legyen. Növelni kívánjuk a dokumentum beszerzésekre fordítható keretösszeget, és szinten tartjuk az olvasásnépszerűsítő és kulturális, közösségi programok forráshányadát is. Mindkettőre nagy igény mutatkozik.

A könyvbeszerzések esetében ismét elérjük az uniós értékhatárt, ami a közbeszerzés átfutási idejét növeli, ezért fontos az előkészítés megfelelő ütemezése, melyre az előző év végén került sor, így januártól a rendelések megkezdődhetnek.

Az 5 éves fejlesztési tervben kiemelt hangsúlyt kapott a kistéleplési szolgáltató helyek infrastrukturális feltételeinek javítása. 2020-ban is folytatjuk az informatikai eszközök beszerzését, elsősorban azokra a településekre koncentrálnunk, ahol nem áll rendelkezésre a KSZR Ajánlásban elvárt 3 db számítógép és a szolgáltatóhely jól működik, illetve ahol a rendelkezésre álló gépek minősége nem megfelelő. 2020-ban 43 db számítógép közbeszerzési eljárás keretében való beszerzését tervezzük, valamint nyomtatók, projektorok és további kísértékű számítástechnikai és egyéb elektronikai eszköz beszerzése is indokolt.

Felelős: igazgató, gazdasági igazgatóhelyettes, megyei hálózati igazgatóhelyettes

Határidő: 2020. július 31.

Igyekszünk az igényekhez igazodó, megfelelő forrást biztosítani a felhasználóképző tanfolyamok finanszírozására. Az igények csökkenése miatt erre kevesebbet fordítunk, illetve részben átcsoportosítjuk az új könyvtárbuszon vállalt képzések szervezésére. A programok iránt is állandó érdeklődés mutatkozik. A településmérethez igazított rendezvénykerettel a továbbiakban is meg tudunk felelni ennek az elvárásnak.

Felelős: igazgató, gazdasági igazgatóhelyettes, megyei hálózati igazgatóhelyettes

Határidő: folyamatos

Összességében a forráselosztás kiegyensúlyozott, s a dokumentum-vásárlásnál elérhető (39%-os) kedvezmény jelentősen növelheti a költséghatékonyságot.

A költségvetés átgondolt megtervezésével, s az erre épülő szolgáltatások, fejlesztések településnagyság és konkrét települések szerinti meghatározásával biztosítjuk a rendszer zavartalan működését.

Felelős: igazgató, gazdasági igazgatóhelyettes, megyei hálózati igazgatóhelyettes

Határidő: folyamatos

2. A megyei hatókörű városi könyvtár által nyújtott szolgáltatások

2.1. Állománymenedzsment

2.1.1. Gyűjteményfejlesztés

2020-ban is tovább folytatjuk azt a gyakorlatot, melyet a gyűjteményfejlesztés, a kistélepülések állományának menedzselése, feltárása terén 2013-ban elkezdtünk.

Arra törekszünk, hogy a dokumentum-beszerzésben érvényesüljenek a települések igényei mind a könyvek és egyéb dokumentumok, mind a folyóiratok terén. A folyóiratok megrendelésének adminisztrációját a megyei hatókörű városi könyvtár folyóiratos kollégái végzik. Az érkeztetés (nyilvántartás), a reklamáció indítása a szolgáltató helyen dolgozó könyvtáros feladata.

2020-ban a beszerzési keretösszeg további emelését tervezzük, nem csak a településszám növekedésével arányosan. Könyvekre 75 millió Ft-ot (2019-ben 70 millió Ft volt), egyéb dokumentumtípusra 1 millió forintot, a folyóiratok előfizetésére kb. 24 millió Ft-ot költünk. A dokumentumok beszerzését 2020-ban is közbeszerzési eljárás keretében bonyolítjuk mind a könyvek, mind a folyóiratok tekintetében.

	tervezett darabszám	tervezett értéke Ft-ban
Könyvbeszerzés	40 000	75 000 000
Folyóirat, heti-, napilap	2 114	24 000 000

Nem hagyományos dokumentum (DVD, CD)	300	1 000 000
Összesen	42 538	100 000 000

A folyóirat beszerzési keret meghatározásánál figyelembe vettük az esetleges pótrendeléseket, a mindenkori előfizetési díjakat, az újonnan csatlakozó települést, valamint figyelembe kell venni a 2020-ban buszos ellátásról lejáró települések igényeit is.

Felelős: megyei hálózati igazgatóhelyettes, gyűjteményszervezési osztályvezető, folyóiratos kollégák, feladattal megbízott területi referens, a területi referensek és a közreműködő városi könyvtárak

Határidő: folyamatos

Az egyes ellátási körzetekben felhasználható keretösszegeket előre meghatározzuk, felhasználásukról naprakész nyilvántartást vezetünk. Minden beszerzési módban követjük a vásárlásokat, figyelemmel a településekről érkező egyedi, indokolt igényekre.

A vásárlással kapcsolatos adminisztráció tárgyévben történő megvalósítása végett arra törekszünk, hogy a forrásfelhasználás 2020. november végéig befejeződjön.

Felelős: gazdasági igazgatóhelyettes, megyei hálózati igazgatóhelyettes, feladattal megbízott területi referens, területi referensek

Határidő: folyamatos

Könyvkeret 2020-ra: 75 000 000 (Ft)						
Térségek	Ellátóhelyek száma	Buszos települések száma	Egy ellátóhelyre eső keret	KERET – Térség	KERET – Busz	Keret összesen
Abaúj + Tokaj (23+9 település)	32		263 680	8 701 440		8 701 440
Cigánd (17 település)	17		263 680	4 482 560		4 482 560
Kazincbarcika (31 település)	31		263 680	8 174 080		8 174 080
Mezőcsát (8 település)	8		263 680	2 109 440		2 109 440
Mezőkövesd + Tiszaújváros (19+13 település)	32		263 680	8 437 760		8 437 760
Miskolc (31 település)+BV	31		263 680	8 174 080		8 924 080

Int. + nemzetiségi						
Ózd (26 település)	26		263 680	6 855 680		6 855 680
Sárospatak + Sátorajáújhely (14+18 település)	32		263 680	8 437 760		8 437 760
Szerencs (16 település)	16		263 680	4 218 880		4 218 880
Szikszo+Encs (17+20 település)	37		263 680	9 756 160		9 756 160
Szendrő letét (10 település)	10		263 680	2 900 480		2 900 480
Kisbusz (30 település)	0	30	0	0	600 000	600 000
Nagybusz (27 település)	0	27	0	0	1 400 000	1 400 000
Összesen:	271	57		7 224 8320	2 000 000	74 998 320

DVD és hangzó dokumentum keret 2020-ra: 1 000 000 (Ft)						
Térsegek	Ellátóhelyek száma	Buszos települések száma	Egy ellátóhelyre eső keret	KERET – Térseg	KERET – Busz	Keret összesen
Abaúj + Tokaj (23+9 település)	32		3 050	100 650		100 650
Cigánd (17 település)	17		3 050	51 850		51 850
Kazincbarcika (31 település)	31		3 050	94 550		94 550
Mezőcsát (8 település)	8		3 050	24 400		24 400
Mezőkövesd + Tiszaújváros (19+13 település)	32		3 050	97 600		97 600
Miskolc (31 település)+BV Int. + nemzetiségi	31		3 050	94 550		94 550

Ózd (26 település)	26		3 050	79 300		79 300
Sárospatak + Sátoraljaújhely (14+18 település)	32		3 050	97 600		97 600
Szerencs (16 település)	16		3 050	48 800		48 800
Szikszo+Encs (17+20 település)	37		3 050	112 850		112 850
Szendrőlét (10 település)	10		3 050	33 550		33 550
Kisbusz (30 település)	0	30	3 050	0	82 350	82 350
Nagybusz (27 település)	0	27	3 050	0	82 350	82 350
Összesen:	271	57	39 650	835 700	164 700	1 000 400

2.1.2. Állomány nyilvántartása, feltárása, gondozása

Település	Lakónépessége	A településen helyben lévő dokumentumok száma (cserelét nélkül)	Elektronikus nyilvántartásba vett dokumentumok (%-ban)	A szolgáltató hely dokumentumállománya elektronikus katalógusban: teljes mértékben feltárt (100 %) részben feltárt (becslés %-ban) nem érhető el (0 %)	Selejtezendő dokumentumok százalékos aránya (becslés %-ban)	Raktári jelzetek megfeleltetése (0 % nincs, 100 % teljes mértékben megoldott)	Vonalkódolás (0 % nincs, 100 % teljes mértékben megoldott)
Összesen	272 000	1 140 000	85	65 35	12,5	92	85
1-500 lakosú településen	34 500	214 000	90	74 26	9	92	90
501 - 1000 lakosú településen	59 000	275 000	89	70 30	9	92	89
1001 - 1500	48 000	214 000	83	69	17	92	83

lakosú településen				31			
1501 - 5500 lakosú településen	130 500	437 000	71	47 53	15	92	71

A lakosságszám a 2020. január 1-jei állapotot tükrözi.

Kiemelt feladatunknak tartjuk, hogy a kistelepüléseken korszerű, jól használható gyűjtemények legyenek, melyekről elektronikusan is információ nyerhető. Ezért nagy hangsúlyt fektetünk a települések saját állományának átválogatására, selejtezésére és feltárására a Corvina integrált könyvtári rendszerben.

2020-ban ahol szükséges, elvégezzük a további állományrendezést, selejtezést, jelzetelést. Példányadatozással összekötve erre terveink szerint kb. 12 településen kerül sor. Azon településeken, ahol a teljes saját állomány példányadatozását, szükség esetén bibliográfiai feltárását elvégezzük, ott átválogatjuk az állományt, az elavult, fizikailag megrongálódott dokumentumok kivonásra kerülnek. Az állomány egészének példányadatozása mellett a dokumentumokba a kölcsönzés előkészítéséhez vonalkódot helyezünk, s a könyvek egységes, nyomtatott formában történő jelzetelését, szerelését is elvégezzük.

2020-ban is további, kb. 30 ezer dokumentum elektronikus feldolgozását, a központi katalógusban történő elérését biztosítjuk. Ezt a feladatot könyvtárunk munkatársai végzik.

Felelős: feladattal megbízott területi referens, valamennyi területi referens és együttműködő városi könyvtár

Határidő: 2020. december 31.

Valamennyi településnagyság esetében indokolt a könyvtári állomány átválogatása, selejtezése. Terveink szerint 2020-ban további kb. 50 000 ezer dokumentum kivonására kerül sor. Ezt a munkát a területi referensek koordinálják. E feladat ellátásában számítunk a szolgáltatóhelyek azon munkatársaira, akik megfelelő szakértelemmel (képzettséggel) rendelkeznek.

Felelős: feladattal megbízott területi referens, valamennyi területi referens

Határidő: 2020. december 31.

2.2 Dokumentumszolgáltatás

A kistelepülések dokumentum ellátása többszintű, hisz az új beszerzések, letétek mellett nagy hangsúlyt helyezünk az ODR-MOKKA szolgáltatások népszerűsítésére, a könyvtárközi kölcsönzések számának növelésére, a helyismereti információk vonatkozásában az elektronikus információk előtérbe helyezésére. A megyei hatókörű városi könyvtárban épülő digitális adattárak, illetve helyismereti adatbázisok akadálymentes elérése a cél, melyhez az

informatikai fejlesztés biztosítja az alapot, a szolgáltató helyeken dolgozó munkatársak rendszeres továbbképzése a szakmai ismereteket.

Tervezett könyvtárközi forgalmi adatok a megyében:

A megye településeinek - könyvtárközi kölcsönzésben - küldött dokumentumok száma, 2020. évi terv	
eredetiben	2 600
elektronikusan	30
fénymásolatban	140

Eddig is figyelmet fordítottunk a könyvtári rendszer központi szolgáltatásainak népszerűsítésére, ezt a feladatot a jövőben is hangsúlyosan kell kezelnünk. A meglévő propagandaanyagok mellett be kell emelnünk e terület népszerűsítését a szakmai programok és az ellátási körzetekbe szervezett szakmai továbbképzések tematikájába is.

A felhasználói tanfolyamok során azt tartjuk szem előtt, hogy a résztvevők ismerjék meg a könyvtári rendszer szolgáltatásait, éljenek a dokumentumkölcsönzés helyi alkalmain túli lehetőségekkel, tudjanak keresni az országos lelőhely-nyilvántartás, valamint a megyei hatókörű városi könyvtár adatbázisában. A központi szolgáltatások népszerűsítésének előfeltétele a személyi feltételen kívül a települési szolgáltató helyek számítógépes ellátottságának javítása, egyes településeken az internetelérés fejlesztése.

Az **ODR szolgáltatások igénybevételét** illetően elsősorban a főfoglalkozású, szakképzett könyvtárost alkalmazó könyvtári, információs és közösségi helyekre számítunk, ahol elvárható a könyvtáros ilyen irányú ismerete, felkészültsége. A tapasztalatok szerint a kiskönyvtárak – saját méreteikhez viszonyítva – ugyanilyen dokumentumforgalom bonyolítására képesek, a helyben dolgozó munkatárs aktivitásának a függvényében. Szakmai tájékoztatók szervezésével, az intézményi regisztráció elvégzésével tovább növelhető az ODR szolgáltatások iránti igény, a könyvtárközi kölcsönzések körében igényelt dokumentumok száma. Az eddigi eredmények további fejlődését segíti a „Válaszküldemény” szolgáltatás további propagálása, a szükséges borítékok legyártása.

Felelős: feladattal megbízott területi referens, valamennyi területi referens

Határidő: folyamatos

Folytatjuk azt a jó eredményeket hozó gyakorlatot, hogy a megyei és városi könyvtárból koordináljuk a kistelepülésekre kihelyezett dokumentumok könyvtárközi kölcsönzését, elősegítve ezzel egyrészt a beszerzett állomány nagyobb forgását, használatát, másrészt az

olvasók megelégedettségét. E gyakorlat bevezetését és korrekt nyilvántartását, pénzügyi elszámolását támogatja a „Válaszküldemény” szolgáltatásunk.

Felelős: területi referensek

Határidő: folyamatos

2.3 Információszoolgáltatás

Az információszoolgáltatás keretében számos szolgáltatást kívánunk biztosítani 2020-ban is, törekedve arra, hogy a kistelepülésen élők életminősége javuljon, s helyben elérhetővé váljon minél több ember számára a könyvtári rendszer szolgáltatásainak széles köre.

A könyvtári állomány retrospektív feltárása, a beszerzett újdonságok nyilvántartásba vétele, elektronikus katalógusban való közzététele hozzájárul ahhoz, hogy akár otthon, a nap 24 órájában tájékozódni lehessen az adott könyvtári, információs és közösségi helyen fellelhető dokumentumokról, de a megyei és városi könyvtár teljes kínálatáról is. Naprakész információk érhetők el ezáltal a gyűjteményről a **Corvina** integrált könyvtári rendszerben, támogatva a képzésben, továbbképzésben résztvevőket, a kutatómunkát végző érdeklődőket.

Az információs szolgáltatás keretében nagy hangsúlyt fektetünk az ODR-MOKKA működéséről, az országos lelőhely-nyilvántartásról szóló tájékoztatásra, melyet prospektusok, plakátok segítségével, illetve a szakmai napok keretében is népszerűsítünk.

Az oktatásban, képzésben részt vevők információellátásának segítése, a tudományos kutatás és az adatbázisokból történő információkérés lehetőségéről való tájékoztatás egyrészt a szakmai napok keretében, másrészt a felhasználói tanfolyamok tematikájába illesztve valósítható meg a legnagyobb hatásfokkal, így ezt az idén is az előző évek gyakorlatának megfelelően szervezzük majd.

A Corvina integrált rendszer használatának kiterjesztésével, a katalógus modul mellett a kölcsönzési modul minél több településen történő bevezetésével egy jól menedzselhető és korrekt adatokat biztosító rendszer kialakításán dolgozunk.

Felelős: megyei hálózati igazgatóhelyettes, feladattal megbízott területi referensek, rendszergazda

Határidő: folyamatos

Törekszünk arra, hogy a településekről, a polgármesteri hivataloktól érkező helyismereti információs igényeket minél gyorsabban megválaszoljuk. Ebben a munkában támaszkodunk a könyvtár szakmai területi munkatársaira, elsősorban a Helyismereti gyűjtemény anyagára és könyvtárosaira.

Felelős: valamennyi területi referens, helyismereti kollégák

Határidő: folyamatos

Kezdeményezzük és szorgalmazzuk, hogy a települések honlapján a település könyvtárára vonatkozó, a használók számára nélkülözhetetlen információk elhelyezésre kerüljenek.

Felelős: megyei hálózati igazgatóhelyettes, valamennyi területi referens
Határidő: folyamatos

Valamennyi szakmai fórumon és a személyes látogatások során is szorgalmazzuk az ODR, a megyei és városi könyvtár szolgáltatásainak kihasználását, a könyvtárközi kölcsönzés még intenzívebb igénybevételét. 2020-ban is regisztráljuk a könyvtárközi kölcsönzést korábban még nem igénybevevő szolgáltatóhelyeket az ODR adatbázisban, hogy kéréseik ezen keresztül, online történjenek.

Felelős: megyei hálózati igazgatóhelyettes, valamennyi területi referens, könyvtárközis kolléga

Határidő: folyamatos

2.4 Közösségi szolgáltatások

A közösségi szolgáltatásokat illetően a célunk: a lakosság érdeklődésének megfelelő kulturális, közösségi, közművelődési rendezvények, digitális kompetenciafejlesztő foglalkozások és egyéb programok, kiállítások szervezése, az olvasáskultúra fejlesztését támogató programok rendezése, az olvasás, a tanulás, a közösségi élet támogatása, a civil önszerveződések segítése. A szolgáltató helyeket is igyekszünk bevonni az országos (Internet Fiesta, Országos Könyvtári Napok) és térségi szakmai programokba.

Általános tendencia, hogy a települések a kultúrára fordított kiadásait nem növelik. Ennek ismeretében nagyon fontos, hogy a legkisebb – 500 fő lélekszám alatti – településekre is szervezzünk programokat, rendezvényeket, mivel sok esetben az ott élőknek nincs más lehetőségük kulturális események látogatására.

A portálon a korábbi évek tapasztalataira is alapozva folyamatosan frissítjük a programajánló listát. A programigények és a szervezés lebonyolítása tekintetében folyamatos kapcsolatot tartanak a rendezvényszervező kollégák a települési önkormányzatokkal, illetve a könyvtárosokkal. A költségkeretek elosztása elsősorban a lakosságszámtól függ, de figyelembe vesszük a települések aktivitását is.

Felelős: programszervező, valamennyi területi referens

Határidő: folyamatos

A programokat illetően arra törekszünk, hogy 2020-ban egyetlen kistélepülés lakója se kerüljön hátrányba az esetlegesen meglévő fenntartói érdektelenség miatt.

A rendezvények kiejánlása és szervezése során minden esetben a minőségi kultúra terjesztése, a maradandó irodalmi, zenei élmény elérése az elsődleges célunk. Tapasztalatunk az, hogy az idősebb korosztály nehezen jut el még a közelben lévő városokba is. Ezért számukra helyben több ismeretterjesztő előadást tervezünk, olyan jellegűeket, amelyek a helyi kérdésekre, az egyedi problémákra adnak választ. Nagyon kedveltek az író-olvasó találkozók mellett az irodalmi műsorok és a zenés-irodalmi összeállítások, de igyekszünk több olvasásnépszerűsítő interaktív foglalkozást is szervezni.

Számos településen könyvtárhasználati ismeretek bemutatásával szeretnénk a fiatalabb korosztály figyelmét felhívni a könyvtár által kínált lehetőségekre. Az író-olvasó találkozók, bábelőadásokat, interaktív gyermekműsorokat, kézműves foglalkozásokat, játszóházakat a kicsik számára szervezzük. A rendezvények számának növelése érdekében – a támogatott rendezvények szervezésén túl – feladatunk az, hogy a helyi könyvtárosokat is minél több foglalkozás megtartására ösztönözzük, és a megyei hatókörű városi könyvtár munkatársai is egyre nagyobb számban tartsanak ingyenes foglalkozásokat. Rendezvényszervezőink arra törekednek, hogy a költséghatékonyság biztosítása érdekében egy-egy kedvelt előadót több helyre, olcsóbban szerződtessenek.

Szorgalmazzuk azt is, hogy „Az én könyvtáram” projekt keretében kidolgozott mintaprogramokból is minél több ötlet merítsenek, és használják fel a foglalkozások megtartásánál a megyei hatókörű városi könyvtár munkatársai és az arra rátermett kistépülési könyvtárosok egyaránt.

Felelős: programszervezők, valamennyi területi referens

Határidő: folyamatos

Kiemelt célunk 2020-ban a KönyvtárMozi projekt további folyamatos működtetése és fejlesztése, törekedve arra, hogy a vetítésekhez közösségformáló programok, előadások, beszélgetések, foglalkozások társuljanak. Nagyon fontos feladat 2020-ban, hogy áttekintsük a regisztráltak működését, a vetítéseket, hogy az aktív szolgáltatóhelyek minél eredményesebbek legyenek. Ahol ezt nem tudják megtenni, kezdeményezzük a regisztráció visszavonását és ezzel párhuzamosan keressük a további bővítés lehetőségét.

Felelős: a feladattal megbízott területi referens

Határidő: folyamatos

A használatképző programok, a könyvtárbemutató órák, olvasásnépszerűsítő és közösségi rendezvények szervezése a települési könyvtárosok és a megyei hatókörű városi könyvtár területi referenseinek közös feladata.

Felelős: a feladattal megbízott munkatárs, valamennyi területi referens

Határidő: folyamatos

2020-ban is kiemelt feladatunknak tekintjük, hogy jelentősen javuljon a könyvtári szolgáltató helyek működési körülménye, emelkedjenek a szakmai munkát minősítő mutatószámok. Ennek érdekében a könyvtári foglalkozások körének bővítésével (nyári, szünidei foglalkozások, idősök körében végzett szervezőmunka, a megyei hatókörű városi könyvtár munkatársai által megvalósított könyvtárhasználati foglalkozások stb.) igyekszünk a településeken élők minél nagyobb számban bevonni a szolgáltatások igénybe vételére. Az elmúlt évhez hasonlóan 2020-ban is 3000 fölött tervezzük a program kereten felüli, plusz forrást nem igénylő, a könyvtáros kollégák közreműködésével megvalósuló foglalkozások számát.

Felelős: programszervező, valamennyi területi referens

Határidő: folyamatos

Figyelmet fordítunk a digitális kompetencia fejlesztésére, de a konkurens programok, pályázatok egyre jobban nehezítik ezt a tevékenységet. A képzések során igyekszünk a sokszor párhuzamosan jelentkező eszközigényeket is kielégíteni. A számítógép és az internet használat mellett egyéb informatikai eszközökkel is szeretnénk megismertetni a résztvevőket.

Felelős: feladattal megbízott munkatárs, valamennyi területi referens

Határidő: folyamatos, igény szerinti

A közösségi programok iránt nagy érdeklődés mutatkozik. Népszerű és ezért 2020-ban is megszervezzük az alsó tagozatos korosztály részére a „Hahó, könyvtársak!” című olvasásnépszerűsítő programunkat, melybe a kistélepléseken működő iskolákat igyekszünk minél nagyobb számban részvételre ösztönözni. A nyertes csapatok az előző évihez hasonlóan bogácsi táborozáson vehetnek részt.

Felelős: programszervezők, a gyermekkönyvtár vezetője

Határidő: 2020. július 31.

A költségvetés terhére 2020-ban 800 programot tervezünk, melyet kiegészítenek a saját, munkaidő terhére megvalósított közösségi rendezvények, programok. Az ingyenes, kollégák bevonásával szervezett programokkal együtt 2020-ban is szeretnénk meghaladni a 3000 alkalmat.

Felelős: programszervezők, valamennyi területi referens

Határidő: folyamatos

A költségvetési keretből tervezett programok száma 2020-ra

	Megvalósult programok száma 2019-ben	Tervezett programok száma 2020-ban
Kulturális, közművelődési, közösségi rendezvény	247	300
Olvasáskultúra-fejlesztő program	488	490
Egyéb rendezvény	3	7
Használóképzés	3	3
Összesen	741	800

Nagy siker övezte a nyári szünidei foglalkozásainkat, melyeket olyan kistélepléseken szerveztünk, ahol halmozottan hátrányos helyzetűek élnek, ahol a gyermekek nyáron sem tudnak elmenni a faluból. 1-1 napra szervezett programjainkat tovább szeretnénk folytatni 2020-ban is. Júliusban és augusztusban a területi csoport munkatársai és a könyvtár gyermekkönyvtárosai több alkalommal tartanak olvasásnépszerűsítő foglalkozásokat az ongai könyvtárban.

Felelős: megyei hálózati igazgatóhelyettes, valamennyi területi referens

Határidő: 2020. augusztus 31.

2.5 Speciális könyvtári szolgáltatások, dokumentumok, eszközök biztosítása a fogyatékossgal élők számára

A Könyvtárellátási Szolgáltató Rendszer működtetése lehetővé teszi az esélykülönbségek mérséklését a megye aprófalvas településein élők számára. Különösen nagy segítséget jelent ez a szolgáltatási forma azoknak, akik szociális helyzetük okán vagy a földrajzi távolságokból eredően nem tudják személyesen felkeresni a nagyobb könyvtárakat.

A házi könyvtári ellátás a rokkantak vagy mozgáskorlátozottak, a speciális dokumentumok a fogyatékossgal élők (vakok és csökkentlátók; siketek és nagyothallók) könyvtári ellátásában tudnak hatékony segítséget nyújtani, így 2020-ban tovább ösztönözzük e dokumentumok beszerzését és a szolgáltatások meghonosítását, bevezetését azon kistépüléseken is, ahol ezzel a szolgáltatással eddig nem éltek.

Borsod-Abaúj-Zemplén megye 57, többségében aprófalvas, nagymértékben előregedett lakosságú települése a könyvtárbuszos ellátást igényli könyvtárunktól. A településeken nincs könyvtári, információs közösségi hely, így ez a szolgáltatás különös jelentőséggel bír. A tervszerű menetrenden kívül, illetve azt kiegészítve mindennapos gyakorlattá vált a házhoz szállítás, a pótmegállóhelyként az idősök nappali ellátását végző intézmények meglátogatása. Az idős, beteg olvasók igényeit a jövőben is figyelembe kell vennünk, ezt a gyakorlatot a jövőben is ösztönözni kívánjuk. A könyvtárbuszokon a könyveken kívül jelentős a DVD állomány, bőséges a folyóirat kínálat is. Továbbra is folyamatosan törekszünk arra, hogy minél több öregbetűs könyv, a fogyatékkal élők számára is használható dokumentum jelenjen meg a könyvtárbusz kínálatában.

Felelős: a könyvtárbuszos szolgáltatást végző munkatársak, a közreműködő városi könyvtár és a munkájukat koordináló területi referensek

Határidő: folyamatos

Uniók forrás segítségével, a sikeres EFOP-4.1.8-16 kódszámú pályázatnak köszönhetően beszerzett könyvtárbusz 2019. október 1-jétől szolgált a megye 27 településén. A könyvtárbuszon biztosítjuk az akadálymentes használatot, a mozgáskorlátozottak feljutását a busz terébe. Lehetőséget biztosítunk a DVD filmek kölcsönzése mellett filmvetítéseken történő részvételre is a busz tartózkodási ideje alatt.

Felelős: igazgató, megyei hálózati igazgatóhelyettes, feladatba bevont munkatársak és a területi referensek

Határidő: folyamatos

A könyvtári, információs és közösségi helyeken a könyvtáros személyisége meghatározó abban, hogy a településeken működik-e a házhoz szállítás, az idős, beteg, mozgásukban korlátozott emberek speciális könyvtári ellátása. Éppen ezért ezt a kérdést különös hangsúllyal kezeljük a szakmai továbbképzések tematikájában, s igyekszünk minél több könyvtárost megnyerni e szolgáltatási formának.

Felelős: megyei hálózati igazgatóhelyettes, feladattal megbízott területi referens, a könyvtárbuszos szolgáltatást végző munkatársak

Határidő: folyamatos

2.6 Nemzetiségi könyvtári ellátás

Az 1997. évi kulturális törvény a megyei hatókörű városi könyvtárak számára megyei szinten előírja a nemzetiségekhez tartozó lakosok könyvtári ellátásának szervezését, végzését (66. § c) pont). Megyénkben és a megyei jogú városban a szórványosan, kis számban és nagyobb arányban előforduló nemzetiségek jellemzőek. Miskolcon kilenc közvetlenül megválasztott helyi nemzetiségi önkormányzat működik: bolgár, görög, lengyel, német, örmény, roma, ruszin, szlovák és ukrán. Megyénkben – létszámát tekintve – a leginkább jelentőséggel bíró nemzetiség a német, roma, szlovák. Az etnikai kisebbségek közül a legnagyobb számban, s egyben a leghátrányosabb helyzetben jelenlévő népcsoport a roma. Bár statisztikai, számszerű meghatározásuk mind nyelvismeret, mind nemzetiség alapján nem egyértelmű, az tény, hogy Borsod-Abaúj-Zemplén megye 169 településén jelentős számú, magát roma nemzetiségűnek valló lakos él, elsősorban Miskolcon, Abaúj-hegyközben, Ózd és Encs környékén kistelepüléseken, aprófalvakban. Utóbbiakban sok helyen a roma kisebbség többségbe (esetenként 90-100%-os arányba) került a magyar lakosság arányához képest.

A megyében az elmúlt években többféle felzárkóztató program indult el, intézményünk a maga eszközeivel, pályázati források támogatásával folyamatosan hozzájárul ahhoz, hogy ezek céljai, erőfeszítései sikeresek legyenek. A megyében a második legjelentősebb nemzetiség a német; Borsod-Abaúj-Zemplén megye 10 településén mintegy 1 156, magát német nemzetiségűnek valló lakos él. A harmadik legjelentősebb nemzetiség a szlovák; 13 településen, – melyből három Miskolc közelében található – mintegy 1 150 lakos él. 2008 óta a letéti ellátás keretében összesen 25 települési és/vagy iskolai könyvtár kapott szlovák nyelvű irodalmat a korábbi megyei könyvtár szlovák nyelvű könyvtárának anyagából.

A nemzetiségek könyvtári ellátásával kapcsolatban a KSZR keretein belül arra törekszünk, hogy a beszerzett dokumentumok között legyen az adott településen érintett és igényelt nemzetiségi irodalom, de a jelentkező igények kielégítésére az intézmény teljes nemzetiségi gyűjteménye rendelkezésre áll, és könyvtárközi kölcsönzés keretében az ellátást biztosítjuk.

Felelős: megyei hálózati igazgatóhelyettes, területi referensek

Határidő: folyamatos

Az intézmény nemzetiségi gyűjteménye állományának bővítésére az Országos Idegennyelvű Könyvtártól évenkénti rendszerességgel körülbelül 140-150 ezer Forint vissza nem térítendő pályázati támogatást kap dokumentumok beszerzésére. Ez a keret rendre kiemelten kezeli a roma gyűjtemény bővítését. A pályázati támogatás adminisztrálása, dokumentummal történő megtöltése a terület-ellátási csoport és az olvasószolgálat közös feladata.

Felelős: a gyarapítással megbízott munkatárs, gyűjteményszervezési osztályvezető, területi referensek

Határidő: a pályázatban foglaltak szerint

A nemzetiségek által is lakott kistelepülési szolgáltató helyeken felmérjük a nemzetiségi dokumentumok iránti igényt, és figyelembe vesszük a gyarapítás során. A megyei ellátás településeiről valós beszerzési igényként érkező nemzetiségi irodalmat a Corvinában megjelenítjük, és biztosítjuk azok bevonását is a könyvtárközi kölcsönzésbe.

Felelős: a gyarapítással megbízott munkatárs, gyűjteményszervezési osztályvezető, területi referensek

Határidő: folyamatos

2.7 Szakmai képzés, továbbképzés

A szakmai továbbképzések, a megyei és járási, ellátási körzet szintjén megvalósuló szakmai napok, konferenciák mellett a szakmai munka minőségi fejlesztését elősegítő együttműködésekre helyezzük a hangsúlyt. A **Corvina integrált könyvtári rendszer közös használatával**, valamint a megye települési, szak- és iskolai könyvtárait támogató szerverparkunk üzemeltetésével hozzájárulunk Borsod-Abaúj-Zemplén megye lakosságának minőségi könyvtári ellátásához. A Corvina rendszer használatának kiterjesztésével tovább kívánjuk növelni a csatlakozó könyvtárak szolgáltató képességét.

A Corvina integrált könyvtári rendszer használatához eddig csatlakozott könyvtárak körének bővítésére továbbra is nyitottak vagyunk, és lehetőséget biztosítunk iskolai könyvtárak csatlakozására is. A Megyei Közös Katalógus használata részben a tájékoztatást, részben a könyvtárközi kölcsönzés kiterjesztését segíti elő.

Felelős: igazgató, megyei hálózati igazgatóhelyettes, rendszergazda

Határidő: folyamatos

Jogszámban megfogalmazott feladatunk az, hogy a megye nyilvános könyvtárai körében figyelemmel kísérjük a könyvtári minőségirányítás szempontjainak alkalmazását és gyakorlati tapasztalatait, szakmai napok vagy egyéni tanácsadások keretében segítsük ez irányú tevékenységüket.

Felelős: igazgató, megyei hálózati igazgatóhelyettes

Határidő: folyamatos

Az aktuális könyvtárszakmai kérdésekről a könyvtárosoknak és fenntartóiknak szakmai napokat szervezünk a megyei hatókörű városi könyvtárban, illetve kistérségekben.

Felelős: igazgató, megyei hálózati igazgatóhelyettes, közreműködő városi könyvtárak

Határidő: folyamatos

A szakmai innovációt, a szolgáltatási terek megújítását támogató pályázatokat figyeljük, a projektekbe igyekszünk minél több települést bevonni.

Felelős: megyei hálózati igazgatóhelyettes, feladattal megbízott területi referens

Határidő: folyamatos

Nagy hangsúlyt fektetünk az országos rendezvényekre, kiemelten az **Internet Fiesta** és az őszi **Országos Könyvtári Napok** programsorozatra. Minden évben a kiemelt rendezvények

sorába tartoznak az Ünnepi könyvhét programjai, melyben továbbra is nagy szerepet szánunk az együttműködéseknek. 2020-ban az Ünnepi Könyvhét megyei megnyitóját a hagyományoknak megfelelően, egy vidéki városban, Szerencsen szeretnénk megtartani. Az országos programokba is igyekszünk minél több kistépülési szolgáltató helyet bevonni.

Felelős: igazgató, rendezvényszervezők

Határidő: folyamatos, illetve programhoz kapcsolódó

A II. Rákóczi Ferenc Megyei és Városi Könyvtár honlapja, a www.rfmlib.hu és a www.bazkonyvtar.hu felület továbbra is az információáramlás és a tájékoztatás fontos eszköze marad. A kapcsolattartásban is támaszkodunk a Megyei Tudástár portálra, illetve az elektronikus levelezés jól bevált gyakorlatára, nem mellőzve a területi referensek közvetlen, személyes kapcsolattartását.

Felelős: igazgató, megyei hálózati igazgatóhelyettes, honlapszerkesztők, megyei PR-munkatárs, területi referensek

Határidő: folyamatos, illetve programhoz kapcsolódó

2020-ban is kiemelt figyelmet fordítunk a www.bazkonyvtar.hu weboldal technikai és tartalmi frissítésére. Arra törekszünk, hogy valamennyi szakmapolitikai, jogszabályi változásról hírt adjunk, a közérdekű adatokat, statisztikai összefoglalókat közzétegyük a portálon.

Felelős: igazgató, megyei hálózati igazgatóhelyettes, megyei PR-munkatárs, rendszergazda,

Határidő: folyamatos

Továbbra is kiadjuk a **Könyvtári Mappát**, a Borsod-Abaúj-Zemplén megyei könyvtárosok lapját. Az évente két alkalommal, nyomtatott és elektronikus formában is megjelenő megyei szintű időszaki kiadvány szerkesztésébe, az írárok elkészítésébe bevonjuk a megye könyvtárosait, kapcsolatunkat kiterjesztve a szak- és felsőoktatási könyvtárak irányába is. Célunk, hogy gyakorlati, szakmai segítséget nyújtsunk a megyében dolgozó könyvtárosoknak, illetve hogy megjelenési lehetőséget biztosítsunk saját tapasztalataiknak, eredményeiknek, gyakorlatuknak.

Felelős: igazgató, megyei hálózati igazgatóhelyettes, feladattal megbízott területi referensek, PR-munkatárs

Határidő: folyamatos

Tekintettel arra, hogy 2020-tól közvetlenül látjuk el a 328 települést, és mindenki részvételével lehetetlen közös szakmai napot tartani, igyekszünk az ellátási körzetek szintjén megszervezni az év során egy-egy programot, lehetőség szerint több körzet összevonásával.

Felelős: igazgató, megyei hálózati igazgatóhelyettes, feladattal megbízott területi referensek

Határidő: folyamatos

Hagyománnyá vált Borsod-Abaúj-Zemplén megyében az őszi Országos Könyvtári Napok rendezvénysorozatához kapcsolódó **megyei könyvtáros találkozó**, melyet 2020-ban már 15. alkalommal tervezünk megrendezni. E program keretében köszöntjük a legalább harminc éve

könyvtárosként dolgozó kollégákat, a nyugdíjba vonulókat, illetve kihasználva a kollégák nagy számban való megjelenését, lehetővé tesszük az aktuális és a mindennapi munkában hasznosítható témák egymás közti megosztását.

Felelős: igazgató, megyei hálózati igazgatóhelyettes, programszervező

Határidő: 2020. október

A minőségi munka megszervezésében kiemelt szerepe van a könyvtáros személyének, így különösen nagy hangsúlyt kell fektetnünk a szakmai képzésekre, továbbképzésekre. A közalkalmazottként huzamosabb ideje egy település könyvtárában foglalkoztatott kolléga szakmai ismereteit elsősorban a segédkönyvtáros képzésen való részvétellel, míg a kistelepüléseken más státuszban dolgozó munkatársakét elsősorban alapfokú képzés keretében szeretnénk bővíteni. A megye méretét tekintve mindenképpen indokolt több, az ellátási körzetek együttműködésében megvalósuló alapfokú tanfolyam indítása.

Felelős: igazgató, megyei hálózati igazgatóhelyettes, területi referensek

Határidő: folyamatos

Fontos a rendszerbe újonnan belépő munkatársak ismereteinek megalapozása, éppen ezért az alapképzésen túl a személyes tanácsadásra, módszertani segítségnyújtásra is kiemelt figyelmet fordítunk.

Felelős: valamennyi területi referens

Határidő: folyamatos, igény szerinti

2020-ban is bővítjük azon könyvtárak körét, melyekben elindul az elektronikus kölcsönzés. Ez megköveteli a kistelepülésen dolgozó munkatársak képzését, a modul használatának a betanítását. Intézményünk oktatóterme rendelkezésre áll, ahol igény szerint több képzési ciklus indítására kerülhet sor. Ezen kívül, a megye földrajzi adottságaira tekintettel a képzéseket más helyszínre is kihelyezzük, biztosítva valamennyi érintett könyvtáros részvételi lehetőségét. Minden munkatárs számára lehetővé tesszük a többszöri konzultációs lehetőséget személyesen és online módon egyaránt.

Felelős: megyei igazgatóhelyettes, területi referensek

Határidő: folyamatos

2.8 Eszközbeszerzés

Informatikai és egyéb eszközfejlesztés

A munkánkban arra törekszünk, hogy a KSZR tevékenységre vonatkozó hosszú távú tervünkben foglaltakat az informatikai és egyéb eszközfejlesztéssel kapcsolatban is teljesíteni tudjuk. Valamennyi, általunk ellátott településen rendelkezésre áll legalább 2 db számítógép a megfelelő szoftverekkel együtt. Az informatikai eszközbeszerzéseket a rendelkezésre álló források hatékony felhasználása érdekében központilag bonyolítjuk. Az idén 43 db számítógép beszerzését tervezzük közbeszerzési eljárás keretében.

Felelős: gazdasági igazgatóhelyettes, feladattal megbízott területi referens

Határidő: 2020. május

A könyvtári szolgáltatóhelyek szolgáltató képességének növelése érdekében 2020-ban 31 nyomtató, 10 projektor és vászon, 7 fényképezőgép, 12 TV, valamint további kis értékű számítástechnikai és egyéb elektronikai eszközök beszerzése is indokolt.

Felelős: gazdasági igazgatóhelyettes, feladattal megbízott területi referens

Határidő: 2020. június

Az informatikai eszközök beszerzése terén eddig is jelentős lépéseket tettünk, melyet az alábbi táblázat számai is alátámasztanak.

Eszközök	2019		Összesen 2013-2019	
	Darabszám	Érték	Darabszám	Érték
Asztali munkaállomás	38	6 064 800	554	123 805 856
Notebook	8	1 482 400	66	10 707 061
Multif. nyomtató	24	1 027 200	246	9 187 431
Monitor	3	60 000	23	606 177
Fénymásoló			46	11 001 360
Vonalkódolvasó	25	410 000	266	6 835 056
Projektor	11	1 483 900	118	11 881 961
Vetítővászon	16	316 300	136	3 808 443
Fényképezőgép	14	882 000	236	11 819 763
Videokamera	2	262 000	19	2 288 801
Mobiltelefon			51	876 763
Scanner			9	407 280
Tablet			13	739 332
e-book olvasó			7	122 115
Szoftver (operációs rendszeren kívül)	1 000	1 535 538	3 855	9 084 009
Hangosítás	9	824 724	27	6 303 735
Router			47	517 146

CD lejátszó	29	980 220	56	1 756 036
DVD lejátszó			22	341 704
TV	25	2 464 000	85	7 620 651
Diavetítő			19	314 089
Hangfal	16	179 000	80	676 451
Kellékanyag, egyéb eszköz, közbesz. díj			0	2 233 614
				0
Összesen:		17 972 082		222 934 834

2020-ban tervezett informatikai eszközbeszerzés:

Eszköz megnevezése	2020	
	Darabszám	Érték
Számítógép	43	11 320 000
Multifunkcionális nyomtató	31	1 550 000
Projektor+vászon	10	1 800 000
Fényképezőgép	7	455 000
TV	12	1 200 000

További szolgáltatások

2020-ban is folytatjuk az eddigi évekhez hasonlóan a kistéleplési könyvtárak teljes körű megújítását, amelyhez elsősorban a Nemzeti Kulturális Alap pályázatát szeretnénk felhasználni. 10 település, Baktakék, Kesznyéten, Köröm, Sajóhidvég, Taktaszada, Tiszakeszi, Tiszapalkonya és Vágáshuta tervezi benyújtani a pályázatot, amelyhez az előző évekhez hasonlóan könyvtárunk szakmai, módszertani támogatást biztosít a településeknek.

Felelős: megyei hálózati igazgatóhelyettes, feladattal megbízott munkatárs, valamennyi érintett területi referens

Határidő: 2020. március 31., illetve a pályázati kiírás függvényében

A fenntartói támogatás megléte esetén az idén is tervezzük, hogy néhány település könyvtárának berendezését megújítjuk. A szakmai berendezési elképzelések után látványtervet készítünk, s az árajánlatok függvényében döntünk a fejlesztés megvalósításának ütemezéséről. A fejlesztésbe bevonni tervezett települések: Csobád, Csokvaomány, Damak, Fulókércs, Kács, Onga, Semjén, Sajósenye.

Felelős: megyei hálózati igazgatóhelyettes, feladattal megbízott munkatárs, valamennyi érintett területi referens

Határidő: 2020. október 31.

A már kihelyezett informatikai eszközöket illetően kiemelt feladatunk, hogy az eszközökkel kapcsolatos fenntartási feladatokat figyelemmel kísérjük és folyamatosan elvégezzük (vírusirtás, távfelügyeleti szoftverek követése, garanciák lejártával alkatrészbeszerzések, szükséges javítások, frissítések futtatása stb.)

Felelős: feladattal megbízott munkatársak, rendszergazda

Határidő: folyamatos

A bútorok, kisebb eszközök beszerzése a tervezett egyedi igények alapján 3 árajánlat bekérésével (illetve a vonatkozó helyi szabályzatnak megfelelően), a megyei hatókörű városi könyvtár gazdasági igazgatóhelyettesének az irányításával történik. Május 31-ig valamennyi, beruházáshoz kapcsolódó árajánlatnak rendelkezésre kell állnia az év végi beszerzési dömping elkerülése érdekében.

Felelős: megyei hálózati igazgatóhelyettes, gazdasági igazgatóhelyettes, feladattal megbízott munkatárs, valamennyi érintett területi referens

Határidő: 2020. május 31.

Az irodaszerek, szakmai és ügyviteli nyomtatványok beszerzése továbbra is a megyei hatókörű városi könyvtár feladata. A könyvtárakban végzett munkához szükséges irodaszerek listáját kiegészíthetik egyedi, további indokolt igények. Az eszközbeszerzés központosítottan történik, figyelemmel az igények optimalizálására. A beszerzést és a kiszállítást évente 2 alkalommal végezzük. A kézműves, interaktív foglalkozásokhoz szükséges egyedi igényekhez a területi referensek vásárolják meg az anyagokat.

Felelős: gazdasági igazgatóhelyettes, feladattal megbízott területi referens

Határidő: 2020. április; november

A megyei és városi könyvtár fontos feladata 2020-ban, hogy „Az én könyvtáram” projektben, az FSZEK együttműködő partnereként január 31-én lezárult pályázat keretében kidolgozott mintaprogramok alkalmazását ösztönözze nemcsak a nyilvános könyvtárakban, hanem a kistépüléseken is a helyi közoktatás támogatása érdekében. Ezt is támogatja a tavaly megvásárolt Robotika csomag, amely olvasásnépszerűsítő programozási csoportos foglalkozások szervezését teszi lehetővé.

Felelős: megyei hálózati igazgatóhelyettes, területi referensek

Határidő: folyamatos

2.9 Statisztikai adatszolgáltatás

A statisztikai adatszolgáltatás valamennyi könyvtárat fenntartó önkormányzat kötelező feladata, mely az ellátott kistépülési könyvtárak számát tekintve – 2019-re vonatkozóan 327 – leginkább a megyei hatókörű városi könyvtárra ró rendkívül nagy feladatot. A statisztikai adatszolgáltatás során felmerülő kérdésekkel bármely könyvtár fordulhat hozzánk, segítséget nyújtunk, tanácsot adunk. Az esetleges javításokat az adatszolgáltatás lezárása előtt elvégezzük.

Felelős: igazgató, megyei hálózati igazgatóhelyettes, valamennyi érintett területi referens
Határidő: 2020. március 31.

A statisztikai adatszolgáltatást az Országos Statisztikai Adatgyűjtési Program adatgyűjtéseiről és adatátvételeiről szóló, 388/2017. (XII. 13.) Korm. rendelet alapján végezzük. A 1442-es, Jelentés a könyvtárak tevékenységéről elnevezésű módosított adatlapot az ágazati minisztérium kulturális statisztikai rendszerében, kizárólag elektronikusan, online módon töltjük ki, megyei szinten is koordinálva az adatszolgáltatást (<http://kultstat.emmi.gov.hu>). Az adatok beszerzése a rendelet alapján valamennyi könyvtárat működtető intézmény, testület (települési, munkahelyi, felsőoktatási és szakkönyvtárak) számára kötelező. Az adatok ellenőrzését könyvtárunk terület-ellátási csoportja végzi. A beszerzett statisztikai adatok értékelése minden évben jó alapot szolgáltat megyei munkánk összehasonlító elemzéséhez, a szükséges intézkedési irányok kijelöléséhez, megtételéhez.

A megyei statisztikai adattáblák a Megyei Tudástár portálon, a www.bazkonyvtar.hu oldalon 2020-ban is elérhetőek lesznek.

Felelős: megyei hálózati igazgatóhelyettes, feladattal megbízott munkatársak, valamennyi területi referens

Határidő: 2020. április 30., november 1.

A KSZR települések forgalmi adatainak évközi ellenőrzése, a szolgáltatóhelyek működésének figyelemmel kísérése érdekében 2019. január 1-jétől bevezettük a forgalmi adatok havi online bekérését. Ez az adatszolgáltatás a működés ellenőrzésén túl megkönnyítette az éves statisztika készítését is. Ezt az adatszolgáltatást 2020-ban is kérjük a településektől.

Felelős: megyei hálózati igazgatóhelyettes, valamennyi területi referens

Határidő: folyamatos

2.10 Könyvtárhasználat

A szolgáltató helyek szakmai működését tükröző forgalmi adatok alakulása 2020-ban megyei szinten az alábbiak szerint várható:

lakosságszám	személyes használók száma	regisztrált használók száma	14 éven felüliek személyes	14 éven aluliak által kölcsonzott dokumentumok	14 éven felüliek által kölcsonzott dokumentumok száma
--------------	---------------------------------	-----------------------------------	----------------------------------	---	---

			használata	száma	
274 541	443 200	47 900	256 100	176 200	296 200

3. Szolgáltató könyvtár

A szolgáltató II. Rákóczi Ferenc Megyei és Városi Könyvtárban 2013-ban létrejöttek a szolgáltatás humán és infrastrukturális feltételei, kialakult a szervezeti struktúra, amely megfelelő színvonalú szolgáltatás biztosítására alkalmas. A 2014-ben bekövetkezett létszámcsökkenés átmenetileg megnehezítette a terület-ellátási csoport munkáját, de már 2015-ben rendeződtek a humán erőforrással kapcsolatos problémák. 2016 végétől a közfoglalkoztatott munkatárs helyett közalkalmazotti státuszú, felsőfokú végzettségű kolléga került a csoportba, aki a segédkönyvtáros OKJ-s tanfolyamot elvégezte. 2017-ben is 1 fővel gyarapodott a csoport létszáma. 2018-ban újabb változások történtek, egy fő más területen, vezetői beosztásban folytatta a munkáját, majd nyugdíjazás, felvétel és sajnos haláleset is módosította a létszámot. A változások folytatódtak 2019-ben is. Történtek személycserék, valamint a megnövekedett feladatok, a települések közvetlen ellátása miatt létszámbővítésre is sor került. 2020-ban nyugdíjazás miatt a korábbi csoportvezető irányítja igazgatóhelyettesi beosztásban a 11 fős csoport munkáját.

A Terület-ellátási csoporton kívül a Gyűjteményszervezési és Gazdasági osztály munkatársai is jelentős mértékben részt vesznek a KSZR feladatok ellátásában, továbbá két gépkocsivezető is rendelkezésre áll amellet, hogy a csoport több munkatársa is vezet.

Forrást kell fordítanunk egyrészt a munkatársak ismereteinek bővítésére, a folyamatos továbbképzésre, tapasztalatcserére, de a tárgyi, informatikai és logisztikai erőforrások minőségének megtartására, illetve javítására is, hisz a 328 település szolgáltatásának menedzselése megköveteli a megfelelő időgazdálkodást, s ez ma már a technikai eszközök megbízható működése nélkül lehetetlen.

A sikeres EFOP-4.1.8-16-2017-00026 kódszámú pályázatnak köszönhetően fejlesztettük a megyében a könyvtárbuszos ellátást. A busz üzembe állítása 2019. október 1-jén megtörtént. Az új könyvtárbuszon kiemelt figyelmet kell fordítani a kibővített szolgáltatásoknak, a képzésnek, a programoknak, foglalkozásoknak, melyek fontos, kötelező monitoring mutatói a pályázat fenntartási időszakának.

Folyamatos, a gyakorlat által generált fejlesztéseket is megvalósított a megyei és városi könyvtár 2020-ban az EFOP-4.1.8-16-2017-00026 kódszámú pályázatnak köszönhetően szervercserére és így a tárolókapacitás bővítésére került sor, mely lehetővé teszi a digitális tartalomszolgáltatás bővítését is.

4. Minőségfejlesztés, minőségirányítás, a szolgáltatás dokumentálása

A II. Rákóczi Ferenc Megyei és Városi Könyvtár, mint a megyei Könyvtárellátási Szolgáltató Rendszer működtetője, potenciális és tényleges könyvtárhasználói számára a törvény által előírt feladataival, vállalt missziójával, küldetésével összhangban a lehető legjobb színvonalú, minőségi szolgáltatásokat kívánja biztosítani. Minden kommunikációs lehetőséget igyekszünk kihasználni annak érdekében, hogy a tényleges és potenciális használóinkat szolgáltatásainkról folyamatosan tájékoztassuk, ugyanakkor a könyvtári rendszer által nyújtott szolgáltatásokat vonzóvá, könnyen elérhetővé tegyük.

A településeken dolgozó kollégákkal végzett közös munkánk egyik kiemelt feladata, hogy a kistépülések lakosságának legalább 25%-a igénybe vegye a könyvtárak által nyújtott szolgáltatásokat. Megszólításuk csak sok csatornán, változatos eszközökkel lehetséges.

Továbbra is a hosszabb távú céljaink között szerepel, hogy a teljes körű minőségbiztosítás valamennyi eszközének, a munkatársak elköteleződésének alkalmazásával a lehető legjobb szolgáltatási színvonalat nyújtsuk könyvtárhasználóink számára. A munkatársak folyamatos képzésével, az innovatív gondolatok és javaslatok beépítésével arra törekszünk, hogy szolgáltatásainkkal megfeleljünk a felénk forduló közönség, közösség elvárásainak.

A települési önkormányzatokkal való kapcsolattartás terén meghatározó a partnerség, az igények kölcsönös tiszteletben tartása, az együttműködésre törekvés.

A szolgáltatások egységessége érdekében biztosítjuk az adminisztrációs tevékenységekhez szükséges dokumentumokat.

Minősített könyvtárként célunk az, hogy tapasztalatainkat szolgáltatóként is hasznosítsuk, és a minőségi elveket a kistépülési ellátásban is érvényesítsük.

Rendszerelvűség:

- A minőségbiztosítás megvalósítása érdekében a jövőben is arra törekszünk, hogy valamennyi könyvtári munkafolyamatot rendszerszerű keretek között működtessünk, folyamatosan ellenőrizzünk és értékeljünk. A szakmai feladatokat érintő, vagy azokkal összefüggő tevékenységeket az átláthatóság és az ellenőrizhetőség érdekében integrált könyvtári rendszerben végezzük.
- Feladatainkat a Könyvtárellátási Szolgáltató Rendszerben más könyvtárakkal összehangoltan végezzük.
- Az újonnan csatlakozott intézményeknél is kezdeményezzük az egységes arculati elemek megjelenését a kistépülések könyvtárainak homlokzatán elhelyezett táblákon, szóróanyagokon, plakátokon és egyéb belső eligazító táblákon, feliratokon.

- Az újonnan csatlakozott településekre is elkészítettjük és kihelyezzük az egységes feliratú táblákat, a szolgáltatás népszerűsítő anyagait, szórólapjait.
- A Megyei Tudástár portálon elhelyeztük és letölthetővé tettük a Dokumentumok körében a könyvtári, információs és közösségi szolgáltató helyek működéséhez szükséges nyomtatványokat, a rendezvények szervezéséhez, lebonyolításához szükséges iratokat, megrendelőket, biankó meghívókat, népszerűsítő plakátokat, szóróanyagokat, jelenléti íveket és a szükséges dokumentáció egyéb anyagait. A Megyei Tudástár portál egészének és az egyes menüpontoknak a tartalmi frissítése mellett szükség esetén biztosítjuk azok megújítását is.
- Az új könyvtárbusz üzembeállítása mellett a hatékony kommunikáció és a bővebb szolgáltatás népszerűsítése érdekében, új szórólapokat, ismertetőket, plakátot és új, egységes „megálló” táblákat készítünk.

Tervszerűség:

- A Könyvtárellátási Szolgáltató rendszer keretében ellátott települések magas száma, a rendelkezésre álló állami forrás nagysága, felhasználásának szabályszerűsége megköveteli a részletes tervek kidolgozását. A KSZR minőségi működtetése érdekében éves feladatainkat munkatervben rögzítjük, melyet az egyes ellátási körzetekre, illetve bizonyos esetekben települési szintre lebontva pontosítunk a következő területeken: a dokumentum beszerzés költségkerete ellátási körzetekre lebontva; a rendezvények forrása a kistelepülések nagysága szerint; informatikai fejlesztés, eszközbeszerzés forrásainak felosztása településenként, irodaszerek, kézműves anyagok forrásainak felosztása településenként.
- Az eddigi gyakorlatot követve a tervezés folyamatát valamennyi településre kiterjedő igényfelmérés előzi meg.

Elemzés és ellenőrzés:

- Továbbra is nagy hangsúlyt kell fektetni a forrásfelhasználás folyamatos monitorozására, biztosítva a vezetői ellenőrzés folyamatosságát is.
- Az ellenőrzés és a szükséges korrigálás időbeni elvégzése érdekében a forrásfelhasználás alakulását településsorosan kell vezetni.
- Partnereink, használóink elégedettségét kétfévente „Elégedettségi kérdőív” alkalmazásával mérjük. A fenntartók és a használók véleményének megismerésére alkalmasnak adnak a szakmai napok és a személyes látogatások is, melynek gyakoriságát a munkaterv egyéb fejezeteiben rögzítettük.
- Közérdekű adatainkat a jogszabályi előírásoknak megfelelően nyilvános felületeinken megjelenítjük, közpénzekből folyó gazdálkodásunkról számot adunk a szolgáltatás weboldalán és a partner önkormányzatoknak készült beszámolókon keresztül.
- Alapdokumentumainkat, publikus iratmintáinkat honlapunkon közzétettük, szükség esetén frissítjük.

A Könyvtárellátási Szolgáltató Rendszer működésével kapcsolatban 2013-ban megfogalmazott irányelveink érvényesek, melyeket 2020. évi munkánk szervezése során is figyelembe veszünk.

Az egyes munkafolyamatok szabályozása megtörtént, a személyes látogatások, a dokumentum és eszközszállítások dokumentálása szabályozott, melyek továbbra is érvényben maradnak:

- Valamennyi településre az év során (a kis könyvtárbuszra is érvényes) legalább 4 alkalommal szállítunk friss dokumentumokat. A nagy busz állományának gyarapítása, feltöltése és leválogatása folyamatos.
- Az alkalmanként kiszállított dokumentumok darabszáma a település nagyságától függően változó, de egy év alatt nem lehet kevesebb, mint 150 db.
- Valamennyi vásárolt és kiszállított dokumentum adata a Corvina integrált rendszerben elérhető, s a lelőhely adatok, a kiszállítás is a rendszer segítségével dokumentált.
- A kistépülési könyvtárosok ezen túl átadó-átvevő listát kapnak a kihelyezett dokumentumokról, s a látogatás tényét, a kihelyezett dokumentumok értékét 2 példányos törzskönyvben is rögzítjük.
- A települési szolgáltató helyre vásárolt egyéb eszközök, gépek, berendezési tárgyak a megyei és városi könyvtár tulajdonába, leltári nyilvántartásba kerülnek, s minden esetben átadó-átvevő jegyzőkönyvvel kerülnek átadásra a településre, ahol idegen eszközként ideiglenes leltárba kell vételezni a Polgármesteri Hivatalban.
- A szolgáltató helyekre kiszállított irodaszerek, kézműves anyagok, könyvtárszakmai nyomtatványok, eszközök szintén átadó-átvevő jegyzék alapján kerülnek átadásra, illetve felhasználásra.
- A rendezvények, olvasásnépszerűsítő programok, digitális kompetenciafejlesztő képzések során követelmény a program dokumentációja, mely alapvetően magában foglalja rendezvények esetén a fotódokumentációt és a létszámadatot is tartalmazó teljesítésigazolást, képzés esetén a fotókat és a jelenléti ívet. A képzés eredményességét az erre a célra kidolgozott „Elégedettségi kérdőív”-vel mérjük.
- A szakmai teljesítésigazolás során ezek ellenőrzése, meglétének igazolása is megtörténik.
- A KSZR szolgáltatásaival kapcsolatos felmérés alkalmával az „Elégedettségi kérdőív”-et valamennyi, a megyei és városi könyvtárral megállapodást kötött önkormányzatnak és a Könyvtári, információs és közösségi hely munkatársának megküldjük.

Felelős: megyei hálózati igazgatóhelyettes, valamennyi érintett területi referens

Határidő: folyamatos

A szolgáltatás dokumentálása

A könyvtárhasználat adatainak elemzése is megerősítést ad ahhoz, hogy kiemelt feladatként kell kezelnünk a könyvtári szolgáltatások népszerűsítését, melyre a továbbiakban is nagy hangsúlyt kell fektetni.

Kiemelt feladatnak tartjuk:

- A szolgáltató helyre vonatkozó adatok és információk közzétételét a megyei hatókörű városi könyvtár honlapján.
- Információk biztosítását a könyvtári szolgáltatásokról a kistérségi önkormányzat honlapján, különös figyelemmel az új és az ingyenesen igénybe vehető szolgáltatásokra, továbbá a fogyatékossgal élők és a nemzetiséghez tartozókat érintő információkra.

A Könyvtárellátási Szolgáltató Rendszer szolgáltatásainak népszerűsítése során az intézményi és a KSZR részére kidolgozott arculati elemeket használjuk, figyelembe véve a kistérségek sajátosságait is.

Az eddig használt, a könyvtári szolgáltatásokat népszerűsítő plakátokat, szórólapokat megfelelő példányszámban újra el kell készíttetnünk (letéti és könyvtárbuszos ellátás esetén egyaránt), hogy folyamatosan legyen tájékoztató anyag a településeken.

A szolgáltatás egységes megjelenését szolgálja a „könyvtári, információs és közösségi helyeken” használatos, azonos arculati elemmel bíró kültéri információs tábla, valamint a könyvtárbuszos megállóhelyeket jelölő tábla. Ezeket az újonnan csatlakozó települések számára is elkészíttetjük és kihelyezzük, szükség esetén frissítjük, illetve az új könyvtárbusz megállóhelyeihez újakat készítenek.

A Könyvtárellátási Szolgáltató Rendszer egyik legfontosabb információs csatornája a honlap. A korábban elkészült Megyei Tudástár portált (www.bazkonyvtar.hu) folyamatosan fejlesztjük a KSZR szolgáltatásoknak, és a használói igényeknek megfelelően. Ez folyamatos és ingyenes reklámfelületet biztosít a rendezvényeinknek. Az eseményekről, programokról elkészült fotókat folyamatosan feltöltjük – a jogszabályi előírásokat figyelembe véve – az aktuális információkkal együtt további figyelemfelkeltés, illetve az események dokumentálása céljából. Folyamatosan bővítjük, aktualizáljuk a Megyei Tudástár portálon korábban elhelyezett:

- egységesen használt dokumentumtárat,
- egységes arculattal megtervezett biankó plakát és meghívó mintákat,
- könyvtári adminisztrációhoz, nyilvántartásokhoz szükséges nyomtatványokat,
- rendezvények képtárát.

Egyre több település és könyvtári, információs és közösségi hely hoz létre önálló Facebook oldalt, ahol rendszeresen hírt ad tevékenységéről. Az évi két alkalommal megjelenő Könyvtári Mappa pontos krónikása az elvégzett munkáknak, gondjainknak, örömeinknek.

A település vezetőinek és a könyvtárosoknak kívánunk segítséget nyújtani és ötletet adni a portálon elhelyezett és frissülő programajánlóval, melyet kiegészítünk az elmúlt évben meghívott előadók műsorairól készült rövid tájékoztatóval.

Összegzés:

A Borsod-Abaúj-Zemplén megyei Könyvtárellátási Szolgáltató Rendszer keretében a II. Rákóczi Ferenc Megyei és Városi Könyvtár országosan a legtöbb – 2020-ban 328, 5500 lélekszám alatti – kistélepülést lát el.

2018-tól a Kulturális törvény 66. §-a l) és n) pontja szerint megfogalmazott feladataink a települési könyvtárak tekintetében a szakmai napok növekedését és az éves beszámolók, munkatervek elektronikus közzétételét jelentik. Ennek megfelelően bekérjük a beszámolókat, munkaterveket és feltöltjük a Magyarországi Könyvtárak Adatbázisába.

A nyilvános könyvtárak jegyzékén szereplő könyvtárak szakmai módszertani támogatása korábban is szerepelt feladataink között. A kiegészülő feladatellátás és a közvetlen kistélepülési ellátás miatt a Terület-ellátási csoportban megnövelt létszámmal, illetve a feladatok arányos megosztásával, átstrukturálásával folytatjuk a munkát.

A 2013-tól eddig elért eredmények összegzését rövid kisfilmben kívánjuk összefoglalni és elérhetővé tenni, mely a megosztáson túl további eredmények, sikerek elérésére ösztönöz.

Miskolc, 2020. március 20.

Dr. Prokai Margit
igazgató

